

До Египет и назад - 1

Вече 20-ина дена откакто се върнах и всеки божи ден не спирам да си повтарям: Боже, благодаря ти, че съм се родила и живея в Европа!

Иначе, разбира се, е привилегия да се иде по тия места. Ама, ако може, да се посети Древният Египет и да се избегне съвременният...

Летяхме с турски авиолинии: хранят добре, но не дават пиене. Въобще това с пиенето си беше проблем - поне в първата половина на пътешествието ни. Сух режим: на обедите и вечерите дават сокове и вода, бира няма, в един от ресторантите даваха някаква наливна, май беше безалкохолна гадост. Почти ни поникнаха крила.

Та, на отиване стояхме повече от 5 часа на летище "Ататюрк" - скука и умора безкрайна, навсякъде - пълно с нинджи /страшните дами с черните пердета на очите/, които в Египет бяха безчетни...На връщане се изхитрихме с Нени и си взехме от един от магазините на летището по бутилчица приятно винце и почти нелегално си го изпихме. Гледахме прехласнати един магазин за много луксозни дрехи: изложените тоалети могат да докарат инфаркт на всяка средностатистическа българска циганка.

На връщане имахме доста часове в Цариград, така че ни поразведоха из мечтания от много поколения царе и императори град. Много е внушителен и красив, но не искам да ходя там повторно. Прекалено много турци има - въпреки че са малко по-цивилизовани от египетските си братя по ислям. Влизахме в Синята джамия - аз имах силна вътрешна съпротива срещу необходимостта да се събувам, но се събух и влязох - забележително е! Видяхме само отвън Св.София, която, след като е била ту християнска църква, ту джамия, накрая добрият Ататюрк за всеки случай я превърнал в музей на религията. Не знам защо решиха, че е крайно нужно да видим Капалъ чарши - е, разходихме се, то е безкрайно и човек може да полудее от навалица и стоки всякакви.

Аз си пътувах с един добър синузит още от България, в Египет почти всички

пипнаха в една или друга степен някакъв вирус, последния ден аз нямах и глас. И още ме е яд, че по тая причина не можах да завъртя скандал на цариградския ни водач. Той беше чаровен и сигурно си владееше много добре урока, но като стигна до възхвалата на могъществото на отоманската империя при султан не знам кой си и как добре си съжителствали всички народи в империята, ми се прииска да му кажа, че е въпрос на професионализъм или поне на такт да се досети, че могъществото на едни не е обезателно щастие за други, че точно по това време българите са били безпощадно клани и никак не са били щастливи и пр. Само че можех само да шепна и скандалът ми остана в мечтите. Иначе човекът ни показва наистина много интересни неща.

За днес стига, утре вече ще започна египетската тематика. Има какво да се пише по темата.

2

Древните египтяни, макар и да нямат нищо общо с настоящите, са се погрижили за днешния цъфтящ туристически бизнес - осеяли са странат с всякакви обекти за посещения, така че днес туризмът е второто перо в икономиката на страната. Първото е памукът. Жалко, че човек нищо памучно или друго не успява да си купи, въпреки че вредом е пълно с неща: в момента, в който се осмелиш да погледнеш каквото и да било, и ти се налепват стотици египтяни, за да ти предлагат всякакви работи, така че нормалният европеец просто започва да не се оглежда и избягва всякакъв досег с каквото и да е.

Та, за туристическия бизнес: най-много се е отличил Рамзес Втори. Страната е осеяна с негови статуи /гигантски/, храмове в негова чест, други храмове, където над всичко доминират неговите изображения. Човек може да си помисли, че в разстояние на няколко хилядолетия Рамзес Втори някак се е прераждал и е съумявал през цялото време да властва.

Броденето из древните туристически обекти на Египет си е чиста некрофилия: гробници, пирамиди /които също са гробници/, храмове,

където с най-голяма любов и подробности са описани ритуали, свързани със смъртта и отиването в отвъдното. А то е описано майсторски и с любов. И навсякъде главната фигура е фараонът, който е и нещо като върховен жрец: лодката, която е свързващото звено с другия свят е носена от отбрани жреци. Да, ама накрая остава само фараонът, който, междувременно, си е присвоил и функциите на главен в ритуала, единствено посветен. Лодката е пълна с всякакви неща за ядене /жертвоприношения/, които се дават на съответния бог. И нищо не е можело да бъде с изтекъл срок на годност. Така че фараонът, а покрай него и някой и друг жрец, добре си е поминувал.

В Асуан, преди да посетим голямата язовирна стена, видяхме храма на Изиди. Огромен /тук всичко е огромно/, забележителен. Пренесен е на хиляди късове, за да бъде спасен от язовира, който сега се нарича „Насър“. Самият язовир /500кв.км., 300 в Египет, 200 в Судан/, както всеки язовир, е предизвикал екологическа катастрофа, за която по ония времена не е много мислено: спрял е /наред с ежегодните разливи/ плодородната алувиална тиня, на която, всъщност, се основава древната египетска цивилизация; в Нил вече няма крокодили – те живеят в язовира и били достигнали гигантски размери: 9м., а според фолклора имало и по 14 м.

Вечерта в хотела най-сетне си пийнахме бирица и нелошо винце – до тоя момент /4-ти ден!/ - сух режим: на обед дават само безалкохолни. Бяха ни почти поникнали крила. Хотелът беше луксозен, с изглед към Нил. Жалко, че го употребихме за кратко: станахме в 3.30 и след лошо кафе и безвкусни сладкиши се отправихме към храмовете на Рамзес Втори /естествено!/ и любимата му жена, красавицата-нубийка Нефертари. И в двата храма изображенията са все едни и същи: за битки, любов, власт. Имаше някаква прочута битка /забравих къде/, която никой не бил спечелил, но всеки смятал, че той е победителят. Наложил се Рамзес II – много предприечиво момче! – това му е било необходимо, за да впечатли роднините си – нубийци. Нефертари също не е страдала от липса на самочувствие: отъждествявала се е с богинята на красотата, майчинството и пр. Хатхор. Често се изобразява като крава.

До храмовете пътувахме 4 часа през пустинята. Тъжно и безнадеждно място. Видяхме и мираж. След пустинята се настанихме на кораб и на него

прекарахме 3 денонощия. В Египет е приятно да се живее, но на кораб и в средата на Нил. Гледаш красиви зелени брегове и не виждаш мръсотията отвъд зеленината. Почти си изолиран и от виенето на безчетните минарета. В Асуан, преди да се качим на кораба, минахме по красива крайбрежна улица – сравнително чиста. Градът се разраства бързо – как не, при тая мюсюлманска раждаемост! Новите блокове са красиви и, както навсякъде тук, завършват неочаквано – със строителните ями и боклуци, които никога няма да се запълнят или почистят.

Вечерта ходихме до Ком Омбо – храм от гръко-римската епоха, както всички храмове – безброй гигантски колони, никаква следа от гръко-римска елегантност. Въобще, гръко-римско влияние някога видях само в Метрополитън – познатата на всички от множество лоши репродукции мозайка-портрет на млад мъж. Иначе архитектурният стил си е бил запазен – всичко е огромно и изпълнено с традиционната символика. Какви ли не богове: на раждането, на балсамирането, Анубис /т.е. главният патолог/, Хор, който е син на Изиди и Озирис и е изобразен като сокол. Това изображение се мъдри върху главите на фараоните и много ми приличаше при всички случаи на кофичка със стърчащи пилешки кълки. В този храм имаше и нещо, което водачът нарече крокодиломер – там се вижда нивото на Нил и по данни от него жреците тръгват да събират данъците от горките древни египтяни.

В далечните ми ученически години съм гледала с отвращение ужасните черно-бели репродукции на египетски фрески. В действителност те се оказват много красиви и, странно, пълни с живот. Странно, защото са в стандартни застинали форми, които през всичките хилядолетия египетска цивилизация не са се променили. Явно, извънземните, които са шетали по тия места, са задали този шаблон. А че са били извънземни, не може да има съмнение. Никой по онова време и с оная техника не е могъл да се справя с този гигантски камънак. Освен ако не е била цивилизация на гиганти /нали по едно време една американска кандидатка за вицепрезидент от републиканците беше споменала нещо за мирно съвместно съществуване между хора и динозаври/. Древноегипетските художници, скулптори, архитекти и пр. не са имали проблеми с търсенето на индивидуалност. Такава няма и през всичките хилядолетия на тази цивилизация моделът е

един и неизменен. В гробницата на Сети II ясно се виждат разчертаните квадрати и шаблони, които е трябвало да се изпълнят със стандартно съдържание. Останало е незавършено – явно, извънземните бързо са си вдигнали чукалата по някаква незнайна причина /както и при загадъчно напуснатия град Мачупикчу/.

За първи път оцених прелестта на египетските фрески преди години в Метрополитън. Сега го изживях и в Долината на царете: по някое време фараоните се отказали от пирамиди /сигурно материалът е бил кът/ и се ориентирали към гробници – уж, защото мястото било далече и това щяло да ги спаси от ограбване. Не ги е. А понеже въпросната Долина е в пустинята и там е безнадеждно сухо, фреските са се запазили напълно. В гробницата на Рамзес IV цари невероятно веселие – дълъг коридор към мястото за погребението, изпъстрен с гама от свежи пролетни цветове. Влязохме и в гробницата на Тутанкамон. Било късмет, рядко я били отваряли, но, според мен си е търговски трик, за да могат да изкопчат от нас още по забравих колко пари. Та, тази гробница е малка – завалията Тутанкамон е живял само 19 г., кое по-напред! Седнал е на трона 9-годишен, представям си как са го ограбвали регентите! И не е успял да струпа нещо по-прилично. Иначе и тая гробница е много добре запазена /да ти е драго да легнеш!/ и даже има и мумия, за която се твърди, че наистина е на горкия Тутанкамон.

Стига за днес, утре, ако е рекъл Бог – пак!

3

Влизахме с Нени и един господин от групата в Хеопсовата пирамида. Честно казано, не успях да изпитам вълнението от досега с хилядолетния гробовен покой. Изминаваш полуприведен 70 м.тунел, снабден със стълбоподобни съоръжения, които да улеснят туристическия достъп, но на мен по-скоро ми навяват усещания за ремонтни скелета. Накрая се стига до обширно място, където има само един празен саркофаг. Преди повече от 4 хил. години там е имало мумия и най-разнообразни предмети, с които въпросният Хеопс /Хуфу/ да си служи на оня свят. Сега е пустош. И, след като си изпълзял 70-те метра, те посрещат 2-ма ведри разбойника с "добре дошли" - всъщност, цялата възторженост е в желанието да те снимат - със собствения ти апарат,

за пари, разбира се.

Тук всеки иска пари: да те снима, гушнал легнала камила, как слизаш или се качваш по стъпалата за съответната пирамида, излизаш от тоалетна, за която не е ясно дали се плаща, но си платил - излизаш с мокри ръце и веднага някой притичва с парче хартия - дай пари!

Преди пътуването в Египет си препрочетох с огромно удоволствие една от любимите ми книги на любимия ми Марк Твен - "Глупаци в чужбина" /Mark Twain - "Innocents abroad"/. Това е пътуване от Америка до Божи гроб с разходки из страните от Средиземноморския басейн. В т.ч. и Египет и други места, в които властва ислямът - 1867 /?/ г. Нищо не се е променило оттогава по тия места – освен количествата боклук, но за това – по-късно, то е неописуемо в тесни рамки. Иначе, както е забелязал великият писател, навсякъде се чува само думата „бакшиш!“. След една фантастично красива вечерна разходка из Луксор – на вечерно осветление ефектът е страхотен – град от колони /грандиозни, разбира се/, продължихме с файтони из града. Минахме и през един сук – пазарна улица, тясна, колкото да мине файтон. Изведнъж на един ъгъл изскочи групичка от 5-6 дребни дечица на по 6-7 г. и възторжено закрещя: Hallo! Бакшиш! Това е култура, възпитавана столетия. Иначе Луксор е забележително място. Град от колони, в т.ч. и от гръко-римската епоха. Там е и прочутата стела /всички стели са прочути по един или друг начин./ Те са били 2, но Мехмет не знам си кой подарил едната на Наполеон /май Трети/, затова, че французите са разчели йероглифите. Стелата едва била замъкната в Париж, за другата е било немислимо да се влачи, а и тя е била подарена на французите. И Митеран символично я върнал на Египет.

Бяхме и в храма на Хапшетсут. Не е много интересен, разправят, че поляци го възстановявали и нещо се е объркало. Така или иначе, дамата е била прочута – дама фараонка, водила доста градивна политика, красавица – коя ли тогава не е била - това е въпрос на извънземен вкус. Тя е била поредната дама, която се е отъждествявала с богинята на красотата и младостта. Това не е трудно, при положение че няма база за сравнение. След смъртта ѝ настанал драстичен сексизъм: родният ѝ син, от завист, а и от страх, че Хапшетсут ще въздаде трона на дъщеря си, изпотрошил всичките ѝ

изображения, постарал се е да заличи всякакъв спомен за нея. Не е успял напълно, все пак историята помни това-онова. Древните египтяни са оставили неизмеримо количество йероглифи, така че това е един период от човешката история много добре документиран.

След Хапшетсут посетихме и друг грандиозен храмов комплекс: Карнак. Там е имало 23 броя храмове – малки и големи. Голяма част са разрушени. Предполагам от времето, иначе египтяните, които са дошли по тия места след извънземните, просто ги е мързяло да рушат. И тук властва неизменният Рамзес Втори – в живо и мъртво състояние: ако левият крак е изнесен напред, значи е бил изобразен приживе. /Всички наши вождове от близкото минало биваха изобразявани с гордо вдигнати глави и юмруци без изнесен ляв крак – египетските норми тук са били доста небрежно следвани./

В Карнак е обърнато особено внимание на едно любимо и познато от множество лоши репродукции божество: Амон-мин, бог на плодородието. Познат е по характерния мъжки атрибут, агресивно насочен в бъдещето. Преживял е, горкият, доста разочарования. Сред тях е следното: водела се поредна война, всички мъже заминали с радост натам и той останал да пази жените. Като се върнал остатъкът от мъже /малко на брой/ всички жени били бременни. Горкият Амон-мин с отрязани ръка и крак бил изхвърлен в пустинята. /Много интересно – защо не е отрязан виновният орган?/ На следващата година цялото това място било зелено. Няма благодарност дори сред боговете! И тук, както и на всякъде, много старателно е изобразен процесът на балсамирането /богът Анубис, главен патолог/както и всички съдинки, в които са се пазели маринованите фараонски вътрешности – те са били много необходими за другия свят, за новото амплоа на фараона.

Такива неща ни показваха и в Египетския музей в Кайро, където, по принцип, би трябвало да има безценни неща. Има ги, ама нашата египетска водачка беше в перманентно объркване и незнание къде точно да ни заведе и как да се избегнат тълпите, скупчени около възловите места. От тоя музей ми е останал в главата един нескончаем хаос. Самата водачка, типична пребрадена арабка, се грижеше доста повече да ни разкаже подробности за блестящото си светско образование /говореше много добре френски и

сигурно си знае прекрасно урока по египтология/ и да ни въведе в 5-те стълба на исляма. Един от въпросните стълбове е молитвата – 5 пъти на ден. Попитах за какво конкретно се молят през всичките тия пъти, но не ми се отговори – четели се стихове от корана. Чухме и подробен разказ за рамазана – цял ден се гладува и жадува – идеята е да се изравниш с бедния, да почувстваш неговата тежба. Добре де, ама като падне нощта и се наплескаш като прасе – къде отива равенството и съчувствието към брата по вяра?

Иначе от Асуан нататък се сдобихме със значително по-отворен и чаровен гид, който се въздържаше да ни развлича с ислям.

Е, стига за днес. Утре, ако е рекъл Бог, пак.

4

В предишния си отчет съм допуснала неволна грешка: споменала съм Хатхор като бог на балсамирането /главен патолог/. Всъщност, Анубис е въпросният бог, а Хатхор е богиня на красотата, младостта, майчинството - с нея скромно са се отъждествявали редица представителки на висшето общество, сред тях фараонката Хатшепсут и фараоншата Нефертари.

И така: от Кайро до Александрия пътувахме с автобус - към 3 часа, май. Прекрасна магистрала - всички пътища, по които се движихме до края на пътуването си, бяха много хубави. И от двете им страни по продължение на стотици километри са струпани вековни пластове боклук. Основните струпвания - в една централна полоса, която разделя двете направления на магистралата. Там количествата са невъобразими. Така, с прогресивно нарастващи грамади боклук, влязохме в Александрия. Там стана още по-страшно, защото малко преди нас се беше излял дъжд и боклукът се преливаше в грамади кал и мръсни локви вода. Улици – потънали в кал и боклук, тук-там изкопани ровове, за да се оттича всичко това. Цялата прелест е изпъстрена с очукани коли, магарета, някакви неясни съоръжения за сядане, заети от мъже с наргилета. Този модел на кефене на най-неочаквани, грозни и мръсни места наблюдавахме през всичките си екскурзионни дни. На едно тясно тротоарче току до изкоп с кал и боклук

един мъж готви нещо и около него чакат, за да изяждат продукцията му. Нени има известен късмет, защото през цялото возене с автобус спа демонстративно. Аз, пък, имах щастие с възпален синусит и не усещах главомайващите аромати. В Александрия, напр., ходихме на колоната на Помпей – обширно място, където, освен въпросната колона, има много и разнообразни сфинкове и други артефакти. След изобилния дъжд слънцето щедро въздаваше „ароматните“ си изпарения към синьото небе и всички казаха, че било страшно. Аз не усетих, да е жив и здрав синуситът!

Крайбрежната улица е безкрайна и красива – ако гледаш към морето. Дори е почти чиста. От едната ѝ страна се извисява редица от високи, 20-ина етажни блокове – може би са били красиви, но сега носят печата на забвения. Странно – и зловещо – е, че са полуобитаеми: някъде из етажите пулсира живот, съчетан с пълна разруха наоколо. И мръсотия. Сигурно бърка от духове между обитаемите и необитаеми апартаменти. Зад първата редица блокове напират следващи без никакво междублоково пространство, тотална тъмница. Тази гледка – абсурдни съчетания на модерни хотели, банки /всичкото огромно/, нови и красиви жилищни строежи – с разруха ни спътства през цялото време. Красива нова сграда завършва неочаквано с купища боклук. Нови жилищни сгради са обкръжени с ями от строителните дейности и очевидно така ще останат завинаги – заедно с боклука, разбира се. Мостове /подобно на нашия „Чавдар“, напр./ с наблъскани отдолу строителни отпадъци, магарета, каруци, очукани коли, всякакви отпадъци – и пушещи наргилета мъже. Тук-там някой нещастник бърска с проскубана метла и замита всичко до тротоарите – единственият резултат е непрогледна прах. Египтяните очевидно са си решили проблема с боклука по най-митологичен начин: оставили са го на хилядолетията.

От Кайро – Гиза пътувахме до Асуан с влак. Във влака /а и навсякъде/ се пуши. Ние с Нени бяхме заели първото купе, така че любезните ни спътници /6-7 от тях пушачи/ ни опушиха яко, разположени пред незатварящата се врата на платформата. Самият влак беше от времето на Пуническите войни, цяла нощ всичко се тресеше и дрънкаше – чудя се как не се разпадна по пътя. Иначе шафнерът беше любезен и хранеше добре. И – никаква бира – ни във влака, ни на гарата!

Навсякъде е пълно с ниндзи /ония същества от женски /вероятно/ пол, които са целите в черно и се виждат само очите им. По този повод любимият ми Марк Твен в „Глупаците“ казва „Благословена мъдростта на тия жени...“ и тук не помня точно цитата – нещо за грозотата, която те мъдро скриват зад материалите, с които са забулени. Египетската екскурзоводка се опита да ни убеди, че тия не били местни, в Египет било много либерално. Ами, тогава, излиза, че половината египетски жени са чужденки – от други арабски страни. Гледахме втрещени една нинджа как се храни в ресторант, беседвайки си нормално с някакъв мъж: върху черните си ръкавици беше надянала пластмасови такива, въртеше сръчно приборите, отвреме-навреме вдигаше пердето и светкавично пъхаше нещо в отвора. Спомних си за доста страшната книжка на Хърбърт Уелс – „Невидимият“. Чудя се, дали на тази личност нямаше да ѝ е по-удобно да си вземе храна за в къщи и там да си изяде като хората!

Е, стига за днес – утре – пак!

5

Сигурно се повтарям, но много силно ме впечатляват всякаквите сгради на днешен Египет. Сегашните египтяни, които нямат нищо общо с древните, неправилно са взели от тях идеята за вечността. Това, което са построили и строят и което, в повечето случаи никак не е лошо, даже често е и красиво, е оставено на великодушието на вековете: никакъв намек за поддържане, почистване и пр. Цари всеобща занемареност. Мащабни сгради с напълно запуснати апартаменти и цели етажи, застрашително надвиснали балкони над напълно обитаеми части от жилище, простряно пране пляска върху мръсни фасади и пр....

Българската водачка всеки път, когато се отправяхме на културно-историческо пътешествие, ни предупреждаваше да не обръщаме внимание на милиардите търговци, които ни облепват отвсякъде, да не им казваме "no, thanks", защото те не чуват "не"-то, а само "благодаря"-то. Обаче спасението не всякога е гарантирано. На влизане в Едфу - храм на Хор /от гръко-римската епоха, но пак всичко е грандиозно, неелегантно, пак с

ритмично редуване: фараон, Хор, други богове, свещена лодка, която се носи от главните жреци - и т.н., капители във форма на лотос или папирус - постоянният символ на единството на Горен и Долен Египет/ още от изхода на автобуса ме нападна един мераклия-търговец, настоя да посетя магазина му на излизане от храма, да обещае, сръчно уви /въпреки съпротивата ми/ около главата ми тюрбан от шала, който свали от потния си врат; аз го махнах веднага и го пъгнах в раницата си. На излизане се озъртах страхливо за мераклията, но ме нападна друг разбойник и злобно си поиска шала - явно това е бил оборотен шал на шайка разбойници-търговци. Добре че не го бях изхвърлила!

Имах и друго преживяване - почти духовно. На излизане от Луксор, 20-ина минути преди срещата с групата, бях привлечена от надпис "книжарница". Реших да се подмажа на зет си /орнитолог/ - лоша идея! Поисках книга с птиците на Египет. Предложиха ми 5-6 детски книжки. Отказах. Вече отвън незнаен млад човек ме попита как съм. Отговорих, че съм ОК. Каза ми, че английският ми е съвършен - как го разбра от 2 едносрични думи! Попита ме откъде съм. Последва взрив от възторг, след като чу "България". Приличала съм му на французойка. Аз доста ядно му казах, че съм типична българка. И, о, какви очи! /моите/. Приказка! И, о, такова благородно излъчване /моето/ - за първи път в живота му. Всичко това, за да ми пробута една диплянка с птици - 8 страници - за около 12 лв. Отказах - казах, че е за професионалист и не става и учтиво благодарих. Оттук нататък ме последва забързано - заедно с още един интелектуалец - и започна да сваля цената. Стигна до около 6 лв, ама аз в това време бях вече в относителна безопасност с групата.

Навсякъде има много неща, които човек може да си купи, даже много привлекателни, както може да се констатира с периферно зрение, но не виждам кой нормален човек има възможност да се огледа наляво-надясно, за да си хареса нещо, без да го нападнат тълпи търговци. Посетихме нещо като фабрика за алабастр. Това е част от задължителната програма, в която се очаква да се завърти търговия /пак Марк Твен, "Глупаците"- посещението в Париж и гидът, който постоянно ги води в магазини за коприна/. Там местният човек със съвършен английски и френски ни разказа за процеса на

обработка на камъните. След това групата се зарея вътре да пазарува многобройните алабастрови изделия, които наистина са много красиви. Ние с Нени не проявихме мерак за прахосъбирачки и излязохме на въздух. Моментално един от обработвачите на грубия камък ми предложи няколко отломки като подарък. Отказах. Той настоя. Приех 2-3 парченца. Веднага ми каза, че имал семейство, така че...В същото време на един от колегите вътре интелигентният водач му прелложил изделие за \$250. Човекът отказал. Веднага цената паднала до 50. Човекът едва се спаси - както и аз с диплянката.

Три денонощия живяхме на кораб - много приятно преживяване. Май само денонощие и нещо плавахме /по Нил/, останалото време бяхме закотвени, но пак беше хубаво. Голяма част от деня, когато не скитахме по старини, прекарвахме по палубата и там почти всички хванахме различна степен на настинки поради волния нилски вятър. Но пък беше красиво, даваха лошо кафе и слаба бира. Мисля, че там /а дали не беше в един друг бар?/ аз си пийнах прилично винце, а Нени си пожела някакъв коктейл. Донесоха й чаша, натъпкана с треволяк, без намек от алкохол вътре. Тя си поиска допълнително ром - получи около 15 мл в много голяма чаша. Участвахме в преминаване през шлюз - забравих с колко м. се смъкнахме, май беше 15-ина. И през цялото време около кораба ни обикаляха лодки и хвърляха към нас всякакви неща за купуване - очаквах, че пристанищните власти ще се притеснят за безопасността на тия хора, но това не стана. При тая мощна раждаемост кой ще ти гледа за цената на отделния египетски живот!

Е, стига за днес. Мина повече от месец от египетската авантюра и доста неща ми се губят като хронология, но не и като колорит.

Утре - пак!

6

Хургада! Край на сухия режим!

От Луксор пътувахме 5-6 часа с автобус. Дълго - покрай много мръсен канал, от другата страна на който се точеха невероятно мизерни коптори с потоци боклук, който се спуска в мръсната вода. Къщи от кал и всякакви отпадъци с множество мизерници наоколо и задължителни магарета. Въпросните магарета, както и друга тревопасна твар, усърдно кльопа чакъл край пътищата. Същото нещо забелязах преди години в Тунис. И не само аз - Марк Твен е бил впечатлен от упоритостта, с която всякакви тревопасни се хранят с камъни покрай прашните пътища - поради липса на по-витаминозна храна.

Покрай дългия път край мръсния канал се редуваха и по-големи селища. До мостовете, водещи към тях, дебнеха страшни воители: облечени в мръсни джелабии, те се подпираха на кремъклийки, с които да отблъскват коварния враг. По един-двама, седнали под саморъчно направени от всякакви листа сенници, унесени в сладък лаф или дрямка. Опитвахме се да ги снимаме - махаха ни приветливо със свободната си ръка - с другата придържаша нещо за ядене. Кремъклийката не е включена в осанката на воина, често лежи настрана, за да не му пречи.

Каналът някъде се разми и навлязохме в пустинята - безнадеждно тъжно място. Единствено чисто - там няма живот, пътят е много хубав, рядко минаващите шофьори няма какво толкова да изхвърлят освен някоя и друга гума или пластмасова бутилка.

Хургада е курорт на брега на Червено море. Хаотична сбирщина на хотели, магазини и къщи с претенциозна модерност. Улици и тротоари, които са в някакъв безкраен строеж, който никога няма да бъде завършен.

Непривлекателен плаж - тънък, бодлив и доста чакълест пясък, изтърбушени лежанки и несметно количество монументални рускини. Голяма част от тях - с много слаби дечица. Никога не съм виждала дебели руски деца. Затова пък, като порастнат! Вероятно майките им изяждат храната, а те, на свой ред, си го връщат на собствените си деца по-късно.

Самото Червено море има много красив син цвят и е много чисто. Ходихме на едно атрактивно забавление: с подводница, от която да наблюдаваме

богатата морска фауна. Е, не беше кой знае колко богата, но хората се бяха постарали за 50-те долара на човек за 45 мин: един водолаз плуваше край подводницата и примамваше рояци риби с някакви храни. Махаше ни приветливо през филистрините. По колко ли часа дневно прекарва във водата, за да си изкарва хляба? По дъното имаше почти умело аранжирани старинни корабкрушения.

Храната, както и навсякъде до този момент, беше доста безлична. Никакъв намек за прочутата пикантност на арабската кухня. /На едно място ни храниха с много гадни кебапчета от овнешко./ Но пък в хотела пиенето беше на корем: вино, уиски, ром - все в големи чаши, при това - безплатно - всичко е включено в таксата, която си платил за хотела. Разбира се - местно производство. Виното никак не беше лошо. Ние с Нени добре се постаряхме да наваксаме пропуснатото през предходните сухи и полусухи дни. Редувахме се по няколко пъти на ден.

Е, дойде време да се разделим с гостоприемната египетска земя. За Цариград писах в началото. Египет - дай Боже всекиму да види невероятната египетска древност! За днешното - Бог да пази Европа!